

Testvérek a templomünnepen

Testvértelepülés. A szó igazi jelentését egy kelet-szlavóniai faluban értettem meg. Nem volt köszöntőbeszéd és hivataloskodó formalitás: csak őszinte, emberi gesztusok. Az, hogy ez valami egész más, mint sok másik, amit ugyanígy hívnak, már odafele, útközben megértettem. A véseiek ugyanis szinte gyerekes várakozással érkeztek meg arra a településre, amellyel a háború hozta össze őket. A háború, amely Kórógyon mindent szétdúlt és szétszakított, két települést elválaszthatatlanul összekötött. Két kis falu egymástól 300 kilométerre és mégis nagyon közel: háborúban született testvérek.

A vizionálás meghatározó pillanatai. Testvéreként üdvözölték egymást

1991. szeptember 24. Minden kórógyinak maróan fájdalmas emlék a borongós őszi délután. A falu minden lakója a kultúrházba zsúfolódott. Csend volt és mindenki arra várt, hogy valami csoda folytán valahogy elkerülhető lesz, hogy mint a moziban, az utolsó pillanatban történik majd valami. Torokszorító volt a pillanat. A csoda pedig hosszú időre elkerülte Kórógyot. Menni, menekülni kellett. A szlavóniai szigetmagyarság üldözötté vált a szülőföldjén és elindult a bizonytalanba, a biztos pusztulás elől. A legtöbbben közülük Vésén kaptak menedéket és hat évig a somogyi falu lett a hazájuk.

2002. január 26. A véseiek egy csoportja ünnepelni indul. Kórógyon felszentelik az újjáépített református templomot. A buszon a közös élményeket idézik felváltva az utazók. *Kislaki Sándor* bácsi mézet visz ajándékba, mások kompótot és házi süteményt. Mindenki készült. Senki nem indult el üres kézzel. A kórógyiak is készültek. Várták a testvérfalut és örültek az érkezésnek. *Palkó Istvánné*, *Juliska* néni a főzőskötenyében szaladt az utcára. Megállt a kapuban és zavartan törölgetni kezdte előbb a kezét, aztán a szemét.

– Örülünk nekik nagyon, olyanok, mint a rokonok – mondta *Palkó Istvánné*. – Hat évig mellettünk voltak a legnagyobb bajunkban. Nem tudjuk ezt meghálálni sohasem.

– Mit gondol, mikorra lehet itt olyan az élet, mint volt?

– Olyan nem lesz soha. Amíg odaát voltunk, vártuk a hazatérést. Tartotta bennünk a lelket, hogy vissza kell jutni. Amikor megjöttünk és megláttuk mi lett itt, vége lett mindennek. Sokan belehaltak. Egy év alatt húszan mentek el. Megszakadt a szívük, látva, mi lett a falunkból. Nekem sincs kedvem nevetni azóta, csak a sírás maradt, meg az ima.

Kórógy

Árpád-kori magyar település Kelet-Szlavóniában az Eszék-Vinkovci-Vukovár háromszögben. A falu a mai napig megtartotta kultúráját, magyarságát, régi magyar nyelvét, amelyet egy több-kötetes szótárban is kiadtak. Magyar nyelvű iskolája több mint 400 éves. Az itt lakók a háború előtt a mezőgazdaságból éltek. 1991-ben 748 lakosa volt. Ma 546 ember él a településen.

azóta, csak a sírás maradt, meg az ima.

A találkozás öröme után mindenki ismerősöket keresett. Sok család a falutól függetlenül is ápolja a barátságot és évente kétszer-háromszor is váltják egymást. A legtöbben *Mezei József*néknél időznek. A házigazda a helyi focicsapat elnöke. Ez pedig fontos intézmény a két falu kapcsolatában. Nincsen igazi Kórógy-Vése találkozó meccs nélkül. Mindegy ki nyer, mindig döntetlen a mérkőzés. A nagy

ünnepségre tekintettel ezúttal a meccs elmaradt. *Mezei József* pörköltet főzött a vendégek tiszteletére.

– A pörköltfőzés az még Véséről, a táborból hagyomány – mondta *Mezei József*. – Az egész család várta az érkezőket. Bajban ismerem meg a barát, ez régi mondas, de igaz. A fiunkat Vésén veszítettük el autóbalesetben. Ha nincsenek akkor ezek

A pörköltfőzés Vésén született hagyomány

az emberek, bele is bolondulunk a fájdalomba. Lassan végzünk a házunk helyreállításával, annak ellátására is, hogy sok minden értelmét veszítette azóta.

Az újjáépítési program 1998-ban kezdődött. Felérték, melyik település mennyire károsodott és eszerint hat kategóriába sorolták a falvakat. Kórógy a negyves kategóriába tartozik, ami azt jelenti, hogy az összes középület megsemmisült és a 238 házból 184-et újjá kellett építeni. Az ehhez szükséges forrásokat a nemzetközi segítségen kívül az adókból fedezik. A jövedelmek felét viszi el az állam.

– A munkák nyolcvan százalékával végeztünk – mondta *Kel József*, Kórógy polgármestere. – Néhány ház és az iskola épülete van még hátra. Ahhoz képest, ami a háború után fogadott bennünket, óriás a változás, de a falu örökre elveszítette az arcát. A régi tornácos házak nélkül sosem lesz már olyan Kórógy, amilyen egykoron volt.

– És az embereken mennyit változtatott a háború?

– Szomorú, de a háború előtt és alatt összetartóbb volt a közösség. A nyomorúság és a tehetetlenség iriggyé tett sok embert és nagy a széthúzás. Persze sokat dolgoztunk, hogy ne így legyen. Működik már újra a táncsoport, az önkéntes tűzoltóegyesület és a focicsapat is. Egyre kevesebbet beszélünk a háborúról és keressük az ünnepeinket. Amióta itthon vagyunk, talán ez a templomszentelés volt az első alkalom, hogy mindenki egyet gondolt.

Szlavóniába lassan visszatér a régi élet. A kórógyiak felejtenek és új falut építenek. *Juliska néni* azt mondja: most azért imádkozott, hogy ez az ünnepi hangulat megmaradjon, és a bánat után öröme is lehessen a kórógyiaknak. Talán 11 év után az akkor nagyon áhított csoda sem kerül el a kis falut megérdemelnék

Vése-Budapest A vései önkormányzat ajándékozta Budapestnek azt a

fenyőfát, amelyik a Vörösmarty téren az országos kézműves vásárt díszíti. A 15 méter magas fenyőfát már fel is állították és a kiállító kézművesek díszítették.